

0-6 YAŞ DÖNEMİNDE ÇOCUĞU OLAN ÇALIŞAN VE ÇALIŞMAYAN KADINLARIN EVLE İLGİLİ FAALİYETLERİ YÜRÜTME BİÇİMLERİNİN İNCELENMESİ

Uzm. Ashı Gültekin
Doç. Dr. Özgün Bener

Özet

Bu araştırma , 0-6 yaş döneminde çocuğu olan çalışan ve çalışmayan kadınların ailelerinde evle ilgili faaliyetlere ilişkin plan yapma durumları ile faaliyetlerin evde genellikle kim tarafından yapıldığı konusunda farklılık olup olmadığını saptamak amacıyla planlanmıştır. Araştırma Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı ve Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığında çalışan 20-40 yaş aralığındaki 0-6 yaş dönemde çocuğu olan 127 kadın ile 61'i çalışmayan olmak üzere 188 kadın üzerinde yürütülmüştür. Araştırmaya katılan çalışan kadınlar arasında üniversite ve daha yüksek düzeyde öğrenim görmüş olanların (%70,1), çalışmayan kadınlar arasında ise lise öğrenimi görmüş olanların oranı fazladır ($p<0,05$). Evle ilgili faaliyetlere ilişkin olarak plan yapan çalışan kadınların oranı çalışmayan kadınlardan yüksektir ($p<0,05$).

Anahtar Kelimeler: Evle ilgili faaliyet, çalışan kadın, çalışmayan kadın, 0-6 yaş döneminde çocuk

Abstract

This research is planned to determine the planning activity for household activities in houses of working and non-working woman having 0-6 aged children and find out whether there are differences. The research is carried out with total 188 (between 20-40 ages) women including, 127 working women and 61 non-working women having 0-6 aged children selected from staff list of Prime Ministry Under secretariat of Treasure and Prime Ministry Under secretariat of Foreign Trade. Among working women participating in this research the rate of university and higher graduates is higher (70,1%), and among non-working women the rate of high school graduates is higher ($p<0,05$). The rate of working woman making plans for household activities is higher than that of non-working women ($p<0,05$).

Keywords: Household activity, working woman, non-working woman, 0-6 aged children

Giriş

Kadınlar, zaman içerisinde her dönemin koşul ve niteliklerine göre değişen biçim ve statülerde çeşitli ekonomik faaliyetlere katılarak ailenin refahına ve ülkenin kalkınmasına katkıda bulunmaktadırlar (Yılmaz, Berber,2005; K.S.S.G.M., 2001). TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu), 2005 Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarına göre; Türkiye genelinde kadınların % 24,7'si işgücüne katılmaktadırlar. Kadının çalışarak ailenin gelirine katkıda bulunması, ailedeki ve toplumdaki rolünü değiştirmektedir (Koray,1993). Dünya'da olduğu gibi ülkemizde de nüfusun yaklaşık yarısını oluşturan kadınların ailede çok önemli bir yeri vardır (Aile Araştırma Kurumu),A.A.K., 1995). Aile toplumun temelini oluşturan sosyal bir kurumdur. Düzenli bir aile yaşantısının oluşturulması ve devam ettirilebilmesi için evde çeşitli faaliyetlerin yürütülmesi gereklidir (Terzioğlu, 1988). Evle ilgili faaliyetler, ev halkının yapmak zorunda olduğu ev halkı tarafından yapılamadığı takdirde ücretli yardımcı tarafından yapılan işler

olarak tanımlanmaktadır (Hasta, 1996). Bu faaliyetler; evin temizlik ve bakımı, çocuk bakımı ve eğitimi, bütçenin planlanması, alışveriş, beslenme ve evle ilgili tamir işleri şeklinde gruplandırılabilir. Her ailenin günlük yaşamının bir parçası olan bu faaliyetler sayesinde aileler düzenli bir hayat sürdürebilirler. Ev ile ilgili faaliyetlerin düzenli yürütülmesi ve devamlılığın sağlanması oldukça yorucu ve zordur. Ortaya çıkan aksaklıklar aile bireylerinin gelişimlerini etkilemektedir. Bugün evle ilgili faaliyetler ailede; aile bireyleri tarafından sorumluluk dağılımı yapılarak, ücretli yardımcıları ve ticari kuruluşlar tarafından olmak üzere üç şekilde yapılabilmektedir (Terzioğlu, 1987). Günümüzde evle ilgili faaliyetler aile bireyleri arasında paylaşılmaya başlanmışsa da, yapılan araştırmalar; aile yaşamında en az değişime uğrayan konunun evle ilgili faaliyetlerin yürütülmesi olduğunu ortaya koymaktadır (Gunter, Gunter, 1990).

Toplumumuzda gerek geleneksel, gerekse çağdaş görüşe bağlı olarak evle ilgili faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde temel sorumluluğun kadına ait olduğu düşüncesi yaygındır. Kadının ev dışında bir işte çalışması durumunda bile, evle ilgili faaliyetlerin yürütülmesindeki temel sorumluluğun azalmadığı düşünülmektedir (Tan, 1979). Eve ilişkin faaliyetlere erkeklerin katılımı genellikle ya alışveriş gibi dışa dönük etkinliklerle sınırlı kalmakta, ya da kadının hastalığı, tatil ve yolculuk gibi nedenlerle yokluğu ve yorgunluğuyla bağlantılı olarak devreye girmektedir (K.S.S.G.M., 2000). Kadının geleneksel olarak çocuk bakımı ve ev ile ilgili faaliyetlerden de sorumlu olması, toplum tarafından iş ve aile yaşamı ile ilgili sorumlulukları bir arada yürütmesinin beklenmesi, kadın üzerinde bir baskı unsuru oluşturmaktadır (Eser, 2001). Geleneksel değerlere göre kadının ev kadını ve anne olarak toplumda yeri ve saygınlığı vardır, çalışsa bile öncelikleri evi ve ailesi almaktadır (Koray, 1993). Kadınların bu iki sorumluluğu birden üstlenmeleri, yorgunluğa neden olmakta ve ev ile ilgili faaliyetlerin yürütülmesi konusunda sağladıkları tatmini azalmaktadır (Eser, 2001). Evle ilgili faaliyetlere harcanan zaman ve enerji ile o faaliyetten duyulan yorgunluk ve tatmin her zaman doğru orantılı olmayabilir. Fazla enerji ve zaman harcanmadan yürütülen faaliyetler kadınlar tarafından yorucu olarak değerlendirildiği gibi, çok fazla enerji ve zaman harcanarak yürütülen faaliyetler yorucu bulunmayabilmektedir. Bunun nedeni evle ilgili faaliyetlerin yürütülmesinde psikolojik faktörlerin de etkisinin olmasıdır. Kadının yaptığı faaliyetlerden yeterli tatmini sağlayamaması kaza ve yaralanmalara yol açabileceği gibi, aile ilişkilerini de olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Terzioğlu, 1988).

Kadının çalışma hayatına katılmasıyla elde ettiği kazanımlar oldukça fazladır. Ancak bunun beraberinde getirdiği bazı olumsuzluklar da bulunmaktadır. Bu olumsuzlukların içinde en önemlisi çalışan kadınların annelik görevini yerine getirirken karşılaştığı sorunlardır (A.A.K., 2002). Yapılan araştırmalar; kadının çocuk sahibi olmasının çalışma yaşamına katılmasına ve evle ilgili faaliyetlerin yürütme biçimine etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Ailede 0-6 yaş dönemde çocukların olması, kadınların ev ile ilgili faaliyetlere daha fazla zaman ayırmalarına ve faaliyetlerin artmasına neden olmaktadır (Brines, 1994; Yardımcı, 1989; (Nüfus Etüdüleri Enstitüsü) N.E.E., 2003). Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması 2004'na göre; çocuk sahibi olmak kadının çalışma durumu üzerinde önemli bir etkidir. Sonuçlar araştırmanın tarihinden önceki 12 ay içinde çalışan kadınların %63.0'ünün 6 yaşından küçük çocuğunun olmadığını, çocuğu olmayan kadınlar arasında çalışma oranının, çocuğu olanlara göre daha yüksek olduğunu göstermektedir (N.E.E., 2004). 0-6 yaş dönemi, çocukların kişilik yapılarının büyük oranda belirlendiği, bilişsel, sosyal, duygusal ve fiziksel gelişimlerinin en hızlı yaşandığı dönem olması nedeniyle önemlidir (Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği), TÜSİAD, 2005). Bu dönemdeki çocukların en önemli özelliği yetişkin yardımı olmadan, yaşamlarını sürdürememeleri ve özel bakıma ve ilgiye

ihtiyaç duymalarıdır(Temur, 2004). Bu durum çalışan kadın açısından daha fazla soruna neden olabilmektedir. Annenin çocuğuyla geçirdiği zamanın miktarından çok, önemli olan bu zamanın kaliteli olmasıdır. Ancak çalışan annelerin çocuğu ile geçirdiği sürenin sınırlı olması ve eve döndüğünde evle ilgili faaliyetlerle de ilgilenmek zorunda kalması nedeni ile çalışmayan annelere göre zamanlarını ve enerjilerini daha iyi organize etmeleri gerekmektedir (Razon, 1983). Çünkü toplum düzeyinde çalışan kadının bu ikilemini gidermeye yönelik okul öncesi eğitim kurumları ve kreş gibi kuruluşlar yeterli olmadığından kadınlar ev yaşamına ilişkin sorumlulukları ve çalışma yaşamları arasındaki dengeyi kendileri kurmak zorunda kalmışlardır (Aytaç, 2004). Bu durumda kadınların yaşadıkları problemler toplumun temeli olan aileyi de etkileyeceğinden 0-6 yaş döneminde çocuğu olan çalışan ve çalışmayan kadınların evle ilgili faaliyetleri yürütme biçimlerini detaylı olarak inceleyecek olan araştırmaların önemini ve gereğini arttırmaktadır.

Bu araştırmada, 0-6 yaş döneminde çocuğu olan çalışan ve çalışmayan kadınların evle ilgili faaliyetlere ilişkin plan yapma durumları ile faaliyetlerin evde kim tarafından yapıldığı konusunda farklılık olup olmadığı incelenmiştir.

Yöntem

Araştırmanın evrenini, Ankara İli merkezinde bulunan Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı ve Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığında farklı hizmet sınıflarında görev yapan, 20-40 yaş grubunda yer alan 1365 kadın ve erkek personel oluşturmaktadır. Evli olmayanlar, çocuğu olmayanlar, çocukları 6 yaşından büyük olanlar, görevlendirme ile şehir dışında bulunanlar, görüşmeyi kabul etmeyenler ile eşi çalışan erkek personelin isimleri listeden çıkarılarak araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. İki Müsteşarlıkta; 127'si çalışan, 61'i çalışmayan olmak üzere toplam 188 kadın ile görüşme yapılmıştır. Her iki kurumda çalışan, 0-6 yaş döneminde çocuğu olan ve görüşmeyi kabul eden kadınlara anket formu iş yerlerinde uygulanmıştır. Görüşmeyi kabul eden erkek personelden eşleri çalışmayanların ev adresleri alınmıştır. Anket formu bu adreslere gidilerek erkek personelin çalışmayan eşlerine yüz yüze yapılan görüşme ile uygulanmıştır. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı ve Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı'nda çalışan ve görüşülen personel sayıları Tablo 1'de verilmiştir. Görüşme yapılan 188 kadının %67,6'sı (127 kişi)çalışan, %32,4'ü (61 kişi) çalışmayan kadınlardır.

Araştırma sonucunda elde edilen verilerin önemlilik testleri için Ki-Kare analizi uygulanmıştır. 2×2 düzenindeki tablolarda beklenen değerin 5'ten küçük bulunduğu durumlarda Fisher's Exact Testi uygulanmış ve bu teste ait "p" değeri verilmiştir. Ki-Kare ve Fisher's Exact Testi uygulanamayan veriler için hipotezlerin test edilmesi mümkün olmamıştır.

Tablo 1: Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı ve Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı'nda çalışan ve görüşülen personel sayıları

	Toplam	20-40 Yaş	Görüşülen	Görüşülen	Görüşülen
	Personel	Grubu	Toplam	n Çalışan	Çalışmayan
	Sayısı	Personel	Personel	Kadın	Kadın
		Sayısı	Sayısı	Sayısı	Sayısı
Hazine Müsteşarlığı	1391	808	106	69	37
Dış Ticaret Müsteşarlığı	1156	557	82	58	24
Toplam	2547	1365	188	127	61

Hipotezler

Çalışmanın ana ve bunların alt hipotezleri aşağıda verildiği şekildedir.

Hipotez 1: Kadınların, evle ilgili yürüttükleri faaliyetlere ilişkin plan yapmalarında çalışma durumları etkili bir faktördür.

- Kadınların, evin temizlik ve bakımı ile ilgili yürüttükleri faaliyetlere ilişkin plan yapmalarında çalışma durumları etkili bir faktördür.
- Kadınların, çocuk bakımı ve eğitimi ile ilgili yürüttükleri faaliyetlere ilişkin plan yapmalarında çalışma durumları etkili bir faktördür.
- Kadınların, alışveriş ile ilgili yürüttükleri faaliyetlere ilişkin plan yapmalarında çalışma durumları etkili bir faktördür.
- Kadınların, beslenme ile ilgili yürüttükleri faaliyetlere ilişkin plan yapmalarında çalışma durumları etkili bir faktördür.
- Kadınların, evle ilgili tamir işleri ile ilgili yürüttükleri faaliyetlere ilişkin plan yapmalarında çalışma durumları etkili bir faktördür.

Hipotez 2: Çalışan kadınların ailelerinde evle ilgili faaliyetleri yürüten kişiler, çalışmayan kadınların ailelerinden farklılık göstermektedir.

- Çalışan kadınların ailelerinde evin temizlik ve bakımı ile ilgili faaliyetleri yürüten kişiler, çalışmayan kadınların ailelerinden farklılık göstermektedir.
- Çalışan kadınların ailelerinde çocuk bakımı ve eğitimi ile ilgili faaliyetleri yürüten kişiler, çalışmayan kadınların ailelerinden farklılık göstermektedir.
- Çalışan kadınların ailelerinde alışveriş ile ilgili faaliyetleri yürüten kişiler, çalışmayan kadınların ailelerinden farklılık göstermektedir.
- Çalışan kadınların ailelerinde beslenme ile ilgili faaliyetleri yürüten kişiler, çalışmayan kadınların ailelerinden farklılık göstermektedir.
- Çalışan kadınların ailelerinde evle ilgili tamir işleri ile ilgili faaliyetleri yürüten kişiler, çalışmayan kadınların ailelerinden farklılık göstermektedir.

Bulgular ve Tartışma

Kadınlar Hakkında Genel Bilgiler

Araştırma kapsamına alınan kadınların %62,8'inin 26-30, %28,0'sinin 31-35 yaş grubunda yer aldığı, 36 yaş ve üzeri yaş grubunda yer alanların (%1,6) oranının ise oldukça düşük olduğu bulunmuştur. 26-30 yaş grubunda yer alan çalışan kadınların oranının çalışmayanlardan, 20-25 ve 31-35 yaş grubunda yer alan çalışmayan kadınların oranının ise çalışanlardan yüksek olduğu belirlenmiştir ($p>0,05$).

Kadınların %50,5'i üniversite ve üzeri, %46,8'i lise, %2,7'si de ortaokul öğrenimi görmüştür. Çalışan kadınlar arasında üniversite ve üzeri öğrenim görmüş olan kadınların oranı çalışmayanlardan, çalışmayan kadınlar arasında ise lise öğrenimi görmüş olanların oranının çalışanlardan yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Araştırmaya alınan kadınların eşlerinin %67,0'si üniversite ve üzeri, %31,9'u lise öğrenimi görmüştür. Kadınların hemen hemen yarısının ailelerinin aylık gelir düzeyi 1,900 YTL ve üzeri, %29,8'inin 1,500-1,800 YTL, %17,0'sinin 1,100-1,400 YTL, %4,8'inin de 700-1000 YTL arasında olduğu belirlenmiştir. Çalışan kadınların ailelerinde aylık gelir düzeyi 1,900 YTL ve üzerinde olanların oranının çalışmayanlardan, çalışmayan kadınların ailelerinde ise 1,100-1,400 YTL aylık geliri olanların çalışanlardan yüksek olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). Kadınların %94,7'si bir, %5,3'ü ise iki tane altı yaşından küçük çocuk sahibidir.

Kadınların Evle İlgili Faaliyetlere İlişkin Plan Yapma Durumu

Planlama, arzu edilen bir amaca ulaşmanın mümkün yollarını düşünerek kaynaklara göre en ümit vereni seçme ve takip etmektir. Önceden bir planlamanın yapılması, yapılacak faaliyeti tüm olarak görmeyi ve faaliyetin her bir unsurunu değerlendirmeyi sağlar (Terzioğlu,1987).

0-6 yaş döneminde çocuğu olan kadınlar arasında; evin temizlik ve bakımı (%77,1), çocuk bakımı ve eğitimi (%84,0), alışveriş (%93,6) ve beslenme (%73,9) faaliyetleri ile ilgili olarak plan yapanların, evle ilgili tamir işleri (%67,0) ile ilgili olarak ise plan yapmayanların oranı yüksektir. Terzioğlu'nun (1978) yaptığı çalışmada da ev kadınlarının %83,3'ünün her zaman, %12,8'inin ise bazen günlük ev işlerini önceden düşünüp planladıkları bulunmuştur.

Kadınların çalışma durumu dikkate alındığında, evin temizlik ve bakımı ile ilgili faaliyetlere ilişkin çalışan kadınların tamamına yakınının (%93,7) plan yaptığı ve plan yapan çalışan kadınların oranının çalışmayanlardan yüksek (%42,6) olduğu bulunmuştur ($p<0,05$).

Çocuk bakımı bakımı ve eğitimi ile ilgili faaliyetler söz konusu olduğunda; bu faaliyetlere ilişkin plan yapan çalışan kadınların oranının (%91,3) çalışmayanlardan (%68,9) fazla olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Alışveriş ile ilgili faaliyetlerde; çalışan kadınların plan yapma oranının (%97,6) çalışmayanlardan (%85,2) fazla olduğu saptanmıştır ($p<0,05$).

Beslenme ile ilgili faaliyetlere ilişkin plan yapma durumu incelendiğinde; çalışan kadınlar arasında plan yapma oranının çalışmayanlardan oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir (%87,4) ($p<0,05$).

Evle ilgili tamir işlerine ilişkin faaliyetlerde çalışan kadınların %55,1'i, çalışmayan Kadınların da %91,8'i plan yapmadıklarını belirtmişlerdir. Plan yaptıklarını belirten çalışan kadınların oranının çalışmayanlardan yüksek olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). Bu durumda belirtilen faaliyetlere ilişkin tüm alt hipotezleri ile birlikte "H1" ana hipotezinin doğrulandığı görülmüştür (Tablo 2). Bener (1989) tarafından yapılan araştırmada da; çalışan kadınlar arasında ev ile ilgili faaliyetlerde plan yapanların oranının (%70,7), çalışmayan kadınlardan (%42,4) daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırmada gerek plan yapma gerekse kadının

çalışma durumu ile ilgili elde edilen sonuçların daha önce bu konuda yapılan araştırmaların sonuçları ile benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Tablo 2: Kadınların Evle İlgili Faaliyetlere İlişkin Plan Yapma ve Çalışma Durumuna Göre Dağılımı

Faaliyetler		Evle İlgili Faaliyetlere İlişkin Plan Yapma Durumu						x ² Analiz Sonuçları
		Evet		Hayır		Toplam		
		S	%	S	%	S	%	
Evin Temizlik ve Bakımı	Çalışıyor	119	93,7	8	6,3	127	100,0	p<0,05*
	Çalışmıyor	26	42,6	35	57,4	61	100,0	
	Toplam	145	77,1	43	22,9	188	100,0	
Çocuk Bakımı ve Eğitimi	Çalışıyor	116	91,3	11	8,7	127	100,0	p<0,05*
	Çalışmıyor	42	68,9	19	31,1	61	100,0	
	Toplam	158	84,0	30	16,0	188	100,0	
Alışveriş	Çalışıyor	124	97,6	3	2,4	127	100,0	p<0,05*
	Çalışmıyor	52	85,2	9	14,8	61	100,0	
	Toplam	176	93,6	12	6,4	188	100,0	
Beslenme	Çalışıyor	111	87,4	16	12,6	127	100,0	p<0,05*
	Çalışmıyor	28	45,9	33	54,1	61	100,0	
	Toplam	139	73,9	49	26,1	188	100,0	
Evle İlgili Tamir İşleri	Çalışıyor	57	44,9	70	55,1	127	100,0	p<0,05*
	Çalışmıyor	5	8,2	56	91,8	61	100,0	
	Toplam	62	33,0	126	67,0	188	100,0	

* Fisher's Exact Ki-Kare Testi Uygulanmıştır.

Evin Temizlik ve Bakımı ile İlgili Faaliyetlerin Evde Genellikle Kim Tarafından Yapıldığı

Değişen ekonomik koşullar aile yapısı ve aile içi rollerde de belirli ölçüde değişime yol açmaktadır. Sadece erkeğin gelir getirici bir işte çalıştığı ailelerin yerine iki eşin de çalıştığı aileler, profesyonel meslek sahibi kadın sayısı artmakta, evdeki güç ilişkileri nitelik değiştirmektedir. Ancak yine de toplumdaki ve ailedeki geleneksel işbölümü etkinliğini sürdürmekte, toplumun kadın- erkek rol algılayışında radikal bir değişim oluşmamaktadır. Kadın çalışsa da, çalışmasa da evle ilgili faaliyetler büyük ölçüde kadın tarafından yapılmaya devam etmektedir(TÜİK.,1996; K.S.S.G.M., 1999).

Kadınların ailelerinde, evin temizlik ve bakımı ile ilgili belirtilen faaliyetlerin genellikle “kadın” tarafından yapılma oranının ilk sırada yer aldığı, bunu çamaşırların onarılması (%22,9 ücretli yardımcı) faaliyeti dışında kadın ve erkek tarafından “birlikte” yapılma oranının izlediği saptanmıştır. Bayraktar (1978), Ross (1987), Terzioğlu (1988), Nazlı (1995) ve Özkan (2004) tarafından yapılan çalışmalarda da evle ilgili faaliyetlerin ailede kadın tarafından yürütüldüğü bulunmuştur.

Evin temizlik ve bakımı ile ilgili belirtilen faaliyetlerin tamamında hem çalışan hem de çalışmayan kadınların ailelerinde “kadın” tarafından yapılma oranı yüksek olmakla birlikte, çalışmayan kadınların ailelerinde genellikle “kadın” tarafından yapılma oranının çalışan kadınların ailelerinden yüksek olduğu belirlenmiştir. Evin süpürülmesi, evin silinmesi, tozların alınması ve çamaşırların ütülenmesi faaliyetlerinin yürütülmesinde yalnızca çalışan

kadınlar, çamaşırların onarılması faaliyetinde ise hem çalışan hem de çalışmayan kadınlar (araştırmaya katılan kadınların %22.9'u) "ücretli yardımcı"dan yararlanmaktadır(Tablo3).Çamaşırların onarılması faaliyetinde ücretli yardımcıdan yararlanma oranının yüksek olması, bu faaliyet için beceriye sahip olunmasının gerekliliği olabilir. Evin süpürülmesi, evin silinmesi, tozların alınması ve çamaşırların ütülenmesi faaliyetlerinin yürütülmesinde yalnızca çalışan kadınların ücretli yardımcıdan yararlanmaları ise çalışmayan kadınlara oranla zamanlarının daha kısıtlı olmasından ya da ailelerinin aylık gelir düzeyinin daha yüksek olmasından kaynaklanabilir. Bu durumda; evin temizlik ve bakımı ile ilgili faaliyetlerin evde genellikle kim tarafından yapıldığı konusunda kadının çalışma durumunun etkili olduğu ve "H2(a)" alt hipotezinin bulaşıkların kaldırılması, çamaşırların elde yıkanması ve çamaşırların asılması faaliyetleri dışında doğrulandığı görülmüştür.

Çocuk bakımı ve eğitimi ile ilgili faaliyetlerin Evde genellikle Kim tarafından Yapıldığı

Modern toplum hem işgücü olarak kadına ihtiyaç duymakta, hem de ondan eş ve anne olarak cinsiyetçi rolünü üstlenmesini istemektedir. Özellikle çocukların bakımı ve eğitimi açısından kadına duyulan ihtiyaç ve anneliğin toplum açısından taşıdığı önem nedeniyle kadının üzerine yüklenen sorumluluk daha da artmaktadır(A.A.K, 2002).

Araştırma kapsamına alınan ailelerde; çocuk bakımı ve eğitimi ile ilgili faaliyetlerin çoğunun (çocukla oyun oynanması, sağlığıyla ilgilenilmesi, aşılarının yaptırılması, kreş ya da anaokuluna götürülmesi, kreş veya anaokulundan alınması) genellikle kadın ve erkek tarafından "birlikte", çocuğun beslenmesi, giydirilmesi faaliyetlerinin "kadın", çocuğun ilaçlarının alınması faaliyetinin ise "erkek" tarafından yapıldığı belirlenmiştir. Kadının çalışma durumu dikkate alındığında; gerek çalışan kadınların gerekse çalışmayan kadınların ailelerinde çocuğun beslenmesi ve çocuğun giydirilmesi faaliyetleri "kadın" tarafından; çocukla oyun oynanması, sağlığıyla ilgilenilmesi, kreş ve ya anaokuluna götürülmesi ve alınması faaliyetleri ise kadın ve erkek tarafından "birlikte" yapılmaktadır. Çalışan kadınların ailelerinde çocuk bakımı ve eğitimi ile ilgili faaliyetlerin genellikle kadın ve erkek tarafından "birlikte" yapılma oranı, çalışmayan kadınların ailelerinden yüksektir. Çocuğun aşılarının yaptırılması faaliyeti çalışan kadınların ailelerinde genellikle "birlikte" (%76,4), çalışmayan kadınların ailelerinde ise "kadın" (%55,7) tarafından; ilaçlarının alınması faaliyeti çalışan kadınların ailelerinde genellikle "birlikte" (%48,8), çalışmayan kadınların ailelerinde ise genellikle "erkek" (%77,0) tarafından yapılmaktadır. Çocuğun giydirilmesi, ilaçlarının alınması ve aşılarının yaptırılması faaliyetleri ile kadının çalışma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak önemli($p<0,05$), çocukla oyun oynanması, kreş veya anaokuluna götürülmesi ve alınması faaliyetlerinin ise önemsiz($p>0,05$) olduğu belirlenmiştir(Tablo4). Bu durumda; "H2(b)" alt hipotezi çocukla oyun oynanması, kreş ve ya anaokuluna götürülmesi ve kreş ve ya anaokulundan alınması faaliyetleri dışında doğrulanmıştır.

Tablo 3: Evin temizlik ve Bakımı ile İlgili Faaliyetlerin Evde Genellikle Kim Tarafından Yapıldığına ve Çalışma durumuna Göre Dağılımı

Faaliyetler		Faaliyetlerin Evde Genellikle Kim Tarafından Yapıldığı										x ² Analiz Sonuçları
		Kadın		Erkek		Birlikte		Ücretli Yardımcı		Toplam		
		S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	
Evin Süpürülmesi	Çalışıyor	75	59,1	1	8	42	33,1	9	7,1	127	100,0	x ² =36,832 p<0,05
	Çalışmıyor	59	96,7	-	-	2	3,3	-	--	61	100,0	
	Toplam	134	71,3	1	0,5	44	23,4	9	4,8	188	100,0	
Evin Silinmesi	Çalışıyor	109	85,8	-	-	9	7,1	9	7,1	127	100,0	x ² =15,021 p<0,05
	Çalışmıyor	61	100,0	-	-	-	-	-	-	61	100,0	
	Toplam	170	90,4	-	-	9	4,8	9	4,8	188	100,0	
Tozların Alınması	Çalışıyor	94	74,0	7	5,5	25	19,7	1	0,8	127	100,0	Uygulanamadı
	Çalışmıyor	61	100,0	-	-	-	-	-	-	61	100,0	
	Toplam	155	82,4	7	3,7	25	13,3	1	0,5	188	100,0	
Evdeki Dolap ve Çekmecelerin Düzeni	Çalışıyor	67	52,8	9	7,1	51	40,2	-	-	127	100,0	x ² =27,804 p<0,05
	Çalışmıyor	56	91,8	1	1,6	4	6,6	-	-	61	100,0	
	Toplam	123	65,4	10	5,3	55	29,3	-	-	188	100,0	
Evin Genel Düzeni	Çalışıyor	82	64,6	3	2,4	42	33,1	-	-	127	100,0	x ² =16,216 p<0,05
	Çalışmıyor	55	90,2	-	-	6	9,8	-	-	61	100,0	
	Toplam	137	72,9	3	1,6	48	25,5	-	-	188	100,0	
Bulaşıkların Elde Yıkınması	Çalışıyor	103	81,1	-	-	24	18,9	-	-	127	100,0	p<0,05*
	Çalışmıyor	61	100,0	-	-	-	-	-	-	61	100,0	
	Toplam	164	82,2	-	-	24	12,8	-	-	188	100,0	
Bulaşıkların Makinede Yıkınması ***	Çalışıyor	90	70,9	-	-	37	29,1	-	-	127	100,0	x ² =17,002 p<0,05
	Çalışmıyor	53	98,1	-	-	1	1,9	-	-	54	100,0	
	Toplam	143	79,0	-	-	38	21,0	-	-	181	100,0	
Bulaşıkların Kaldırılması	Çalışıyor	77	60,6	8	6,3	42	33,1	-	-	127	100,0	x ² =32,717 p>0,05
	Çalışmıyor	61	100,0	-	-	-	-	-	-	61	100,0	
	Toplam	138	73,4	8	4,3	42	22,3	-	-	188	100,0	
Çamaşırların Elde Yıkınması	Çalışıyor	118	92,9	-	-	9	7,1	-	-	127	100,0	p>0,05*
	Çalışmıyor	61	100,0	-	-	-	-	-	-	61	100,0	
	Toplam	179	95,2	-	-	9	4,8	-	-	188	100,0	
Çamaşırların Makinede Yıkınması	Çalışıyor	86	67,7	-	-	41	32,3	-	-	127	100,0	p<0,05*
	Çalışmıyor	56	91,8	-	-	5	8,2	-	-	61	100,0	
	Toplam	142	75,5	-	-	46	24,5	-	-	188	100,0	
Çamaşırların Asılması	Çalışıyor	121	95,3	-	-	6	4,7	-	-	127	100,0	p>0,05*
	Çalışmıyor	61	100,0	-	-	-	-	-	-	61	100,0	
	Toplam	182	96,8	-	-	6	3,2	-	-	188	100,0	
Çamaşırların Toplanması	Çalışıyor	107	84,3	1	0,8	19	15,0	-	-	127	100,0	x ² =16,812 p<0,05
	Çalışmıyor	61	100,0	-	-	-	-	-	-	61	100,0	
	Toplam	168	89,4	1	0,5	19	10,1	-	-	188	100,0	
Çamaşırların Ütülenmesi	Çalışıyor	110	86,6	2	1,6	14	11,0	1	0,8	127	100,0	Uygulanamadı
	Çalışmıyor	60	98,4	-	-	1	1,6	-	-	61	100,0	
	Toplam	170	90,4	2	1,1	15	8,0	1	0,5	188	100,0	
Çamaşırların Onarılması	Çalışıyor	83	65,4	2	1,6	5	3,9	37	29,1	127	100,0	Uygulanamadı
	Çalışmıyor	55	90,2	-	-	-	-	6	9,8	61	100,0	
	Toplam	138	73,4	2	1,1	5	2,7	43	22,9	188	100,0	

* Fisher's Exact Ki-Kare Testi Uygulanmıştır.

***Araştırmaya katılan çalışmayan kadınlardan 7 tanesi bulaşık makinesi kullanmamaktadır.

Tablo 4: Çocuk bakımı ve Eğitimi ile ilgili Faaliyetlerin Evde Genellikle Kim Tarafından Yapıldığına ve Çalışma Durumuna Göre Dağılımı

Faaliyetler		Faaliyetlerin Evde Genellikle Kim Tarafından Yapıldığı										x ² Analiz Sonuçları
		Kadın		Erkek		Birlikte		Ücretli Yardımcı		Toplam		
		S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	
Çocuğun Beslenmesi	Çalışıyor	80	63,0	2	1,6	43	33,9	2	1,6	127	100,0	Uygulanamadı
	Çalışmıyor	56	91,8	-	-	5	8,2	-	-	61	100,0	
	Toplam	136	72,3	2	1,1	48	25,5	2	1,1	188	100,0	
Çocuğun Giydirilmesi	Çalışıyor	68	53,5	-	-	58	45,7	1	0,8	127	100,0	x ^a =43,994 p<0,05
	Çalışmıyor	59	96,7	-	-	2	3,3	-	-	61	100,0	
	Toplam	127	67,6	-	-	60	31,9	1	0,5	188	100,0	
Çocukla Oyun Oynanması	Çalışıyor	13	10,2	38	29,9	72	56,7	4	3,1	127	100,0	x ² =5,308 p>0,05
	Çalışmıyor	7	11,5	25	41,0	29	47,5	-	-	61	100,0	
	Toplam	20	10,6	63	33,5	101	53,7	4	2,1	188	100,0	
Sağlığıyla İlgilenilmesi	Çalışıyor	5	3,9	-	-	122	96,1	-	-	127	100,0	Uygulanamadı
	Çalışmıyor	6	9,8	3	4,9	52	85,2	-	-	61	100,0	
	Toplam	11	5,9	3	1,6	174	92,6	-	-	188	100,0	
İlaçlarının Alınması	Çalışıyor	5	3,9	60	47,2	62	48,8	-	-	127	100,0	x ² =15,625 p<0,05
	Çalışmıyor	1	1,6	47	77,0	13	21,3	-	-	61	100,0	
	Toplam	6	3,2	107	56,9	75	39,9	-	-	188	100,0	
Aşılarının Yaptırılması	Çalışıyor	20	15,7	10	7,9	97	76,4	-	-	127	100,0	x ^a =37,787 p<0,05
	Çalışmıyor	34	55,7	8	13,1	19	31,1	-	-	61	100,0	
	Toplam	54	28,7	18	9,6	116	61,7	-	-	188	100,0	
Kreş veya Anaokulundan Alınması **	Çalışıyor	21	17,8	28	23,7	69	58,5	--	-	118	100,0	x ^a =0,680 p>0,05
	Çalışmıyor	2	22,2	3	33,3	4	44,4	-	-	9	100,0	
	Toplam	23	18,1	31	24,4	73	57,5	-	-	127	100,0	
Kreş veya Anaokuluna Götürülmesi **	Çalışıyor	20	16,9	16	13,6	82	69,5	-	-	118	100,0	x ² =4580 p>0,05
	Çalışmıyor	1	11,1	4	44,4	4	44,4	-	-	9	100,0	
	Toplam	21	16,5	20	15,7	86	67,7	-	-	127*	100,0	

**Kreş veya Anaokuluna gidenlerin sayısı çalışan kadınlar-da 118, çalışmayan kadınlarda 9 olmak üzere toplam 127 kişidir.

Alişveriş ile İlgili faaliyetlerin Evde genellikle Kim Tarafından Yapıldığı

0-6 yaş döneminde çocuğu olan kadınların ailelerinde alışveriş ile ilgili faaliyetlerden; yiyecek maddelerinin (%60,1), dayanıklı tüketim mallarının (%58,5), giyim eşyalarının (%62,8) satın alınması faaliyeti genellikle kadın ve erkek tarafından “birlikte”, temizlik maddelerinin (%48,4) satın alınması faaliyeti genellikle “kadın”, bütçenin planlanması faaliyeti (%43,6) ise genellikle “erkek” tarafından yapılma oranının yüksek olduğu bulunmuştur. Kadının çalışma durumu dikkate alındığında; yiyecek maddelerinin ve giyim eşyalarının satın alınması faaliyetlerinin kadının çalıştığı ailelerde “kadın” tarafından yapılma oranı($p>0,05$), temizlik maddelerinin, dayanıklı tüketim mallarının satın alınması ve bütçenin planlanması faaliyetinin ise kadın ve erkek tarafından “birlikte” yapılma oranının ($p<0,05$) çalışmayan kadınların ailelerinden yüksek olduğu belirlenmiştir. Yaraş’ın (1998) yaptığı araştırmada da satın alma kararında rol dağılımının kadının çalışma durumuna göre farklılık gösterdiği, kadının çalışmasının satın alma kararlarında kadının ağırlığını arttırdığı ve ailenin satın alma kararında çalışan kadınların çalışmayan kadınlara oranla daha etkin rol üstlendiği bulunmuştur. Yapılan istatistiksel inceleme sonucunda; yiyecek maddelerinin ve giyim eşyalarının satın alınması faaliyetleri dışında alışverişle ilgili belirtilen faaliyetleri yürüten kişilerin, çalışan kadınların ailelerinde çalışmayan kadınların ailelerinden farklılık gösterdiği dolayısıyla “H2(c)” alt hipotezinin doğrulandığı görülmüştür.

Tablo5: Alishveriş ile İlgili Faaliyetlerin Evde Genellikle Kim Tarafından Yapıldığına ve Çalışma Durumuna Göre Dağılımı

Faaliyetler		Faaliyetlerin Evde Genellikle Kim Tarafından Yapıldığı								X ² Analiz Sonuçları
		Kadın		Erkek		Birlikte		Toplam		
		S	%	S	%	S	%	S	%	
Yiyecek Maddelerinin Satın Alınması	Çalışıyor	23	18,1	27	21,3	77	60,6	127	100,0	x ^a =0,735 p>0,05
	Çalışmıyor	9	14,8	16	26,2	36	59,0	61	100,0	
	Toplam	32	17,0	43	22,9	113	60,1	188	100,0	
Temizlik Maddelerinin Satın Alınması	Çalışıyor	54	42,5	7	5,5	66	52,0	127	100,0	x ² =6,023 p<0,05
	Çalışmıyor	37	60,7	1	1,6	23	37,7	61	100,0	
	Toplam	91	48,4	8	4,3	89	47,3	188	100,0	
Dayanıklı Tüketim Mallarının Satın Alınması	Çalışıyor	4	3,1	39	30,7	84	66,1	127	100,0	x ² =9,694 p<0,05
	Çalışmıyor	2	3,3	33	54,1	26	42,6	61	100,0	
	Toplam	6	3,2	72	38,3	110	58,5	188	100,0	
Giyim Eşyalarının Satın Alınması	Çalışıyor	46	36,2	7	5,5	74	58,3	127	100,0	x ² =3,961 p>0,05
	Çalışmıyor	16	26,2	1	1,6	44	72,1	61	100,0	
	Toplam	62	33,0	8	4,3	118	62,8	188	100,0	

Bütçenin Planlanması	Çalışıyor	21	16,5	41	32,3	65	51,2	127	100,0	$\chi^2=20,446$ $p<0,05$
	Çalışmıyor	5	8,2	41	67,2	15	24,6	61	100,0	
	Toplam	26	13,8	82	43,6	80	42,6	188	100,0	

Beslenme ile İlgili Faaliyetlerin Evde genellikle Kim Tarafından Yapıldığı

0-6 yaş döneminde çocuğu olan kadınların ailelerinde, beslenme ile ilgili faaliyetlerin tamamında genellikle “kadın” tarafından yapılma oranının ilk sırada yer aldığı, bunu kadın erkek “birlikte” yapma oranının izlediği belirlenmiştir. Konu kadının çalışma durumuna göre incelendiğinde; faaliyetlerin tamamında çalışmayan kadınların ailelerinde genellikle “kadın” tarafından yapılma oranının çalışan kadınların ailelerinden yüksek olduğu saptanmıştır (yiyeceklerin temizlenmesi (çalışan %78,8, çalışmayan %96,7) yiyeceklerin pişirilmesi (çalışan %69,3, çalışmayan %98,4) sofranın kurulması (çalışan %53,5, çalışmayan %96,7). Çalışan kadınların ailelerinde yiyeceklerin pişirilmesi ve sofranın kurulması faaliyetine düşük oranlarda da olsa erkekler de katılmaktadır (Tablo 5).Yapılan istatistiksel incelemede beslenme faaliyetini evde genellikle yürüten kişilerin çalışan kadınların ailelerinde, çalışmayan kadınların ailelerinden farklılık göstermesinin önemli bulunmuş olması “H2(d) alt hipotezinin belirtilen faaliyetlerin tamamında doğrulandığını göstermektedir.

Tablo 5:Beslenme ile İlgili Faaliyetlerin Evde Genellikle Kim Tarafından Yapıldığına ve Çalışma Durumu

Faaliyetler		Faaliyetlerin Evde Genellikle Kim Tarafından Yapıldığı										χ^2 Analiz Sonuçları
		Kadın		Erkek		Birlikte		Ücretli Yardımcı		Toplam		
		S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	
Yiyeceklerin Temizlenmesi	Çalışıyor	100	78,7	-	-	27	21,3	-	-	127	100,0	$p<0,05^*$
	Çalışmıyor	59	96,7	-	-	2	3,3	-	-	61	100,0	
	Toplam	159	84,6	-	-	29	15,4	-	-	188	100,0	
Yiyeceklerin Hazırlanması	Çalışıyor	96	75,6	-	-	30	23,6	1	0,8	127	100,0	$\chi^2=27,172$ $p<0,05$
	Çalışmıyor	61	100,0	-	-	-	-	-	-	61	100,0	
	Toplam	157	83,5	-	-	30	16,0	1	0,5	188	100,0	
Yiyeceklerin Pişirilmesi	Çalışıyor	88	69,3	1	0,8	38	29,9	-	-	127	100,0	$\chi^2=27,809$ $p<0,05$
	Çalışmıyor	60	98,4	-	-	1	1,6	-	-	61	100,0	
	Toplam	148	78,7	1	0,5	39	20,7	-	-	188	100,0	
Sofranın Kurulması	Çalışıyor	68	53,5	1	0,8	58	45,7	-	-	127	100,0	$\chi^2=43,994$ $p<0,05$
	Çalışmıyor	59	96,7	-	-	2	3,3	-	-	61	100,0	
	Toplam	127	67,6	1	0,5	60	31,9	-	-	188	100,0	
Sofranın Kaldırılması	Çalışıyor	71	55,9	-	-	56	44,1	-	-	127	100,0	$p<0,05^*$
	Çalışmıyor	61	100,0	-	-	-	-	-	-	61	100,0	
	Toplam	132	70,2	-	-	56	29,8	-	-	188	100,0	

Evle İlgili Tamir İşlerinin Evde Genellikle Kim Tarafından Yapıldığı

Ailelerde hem büyük hem de küçük tamir işlerinin evde genellikle “erkek” tarafından yapılma oranının ilk sırada yer aldığı, bunu ikinci sırada “ücretli yardımcı”nın izlediği saptanmıştır. Bayraktar (1978) ve Arpacı (2004) tarafından yapılan çalışmalarda da evde bazı tamir işlerinin genellikle erkekler tarafından gerçekleştirildiği bulunmuştur.

Çalışan kadınların ailelerinde evle ilgili gerek büyük (çalışan %43,3, çalışmayan %16,4) gerekse küçük tamir işlerinin (çalışan %20,5, çalışmayan %6,6) genellikle “ücretli yardımcı” tarafından yapılma oranının çalışmayan kadınların ailelerinden yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 6).

Tablo 6: Evle İlgili Tamir İşlerinin Evde Genellikle Kim Tarafından Yapıldığına ve Çalışma Durumuna Göre Dağılımı

Faaliyetler		Faaliyetlerin Evde Genellikle Kim Tarafından Yapıldığı										X ² Analiz Sonuçları
		Kadın		Erkek		Birlikte		Ücretli Yardımcı		Toplam		
		S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	
Büyük Tamir İşleri	Çalışıyor	-	-	72	56,7	-	-	55	43,3	127	100,0	Uygulanamadı
	Çalışmıyor	1	1,6	49	80,3	1	1,6	10	16,4	61	100,0	
	Toplam	1	0,5	121	64,4	1	0,5	65	34,6	188	100,0	
Küçük Tamir İşleri	Çalışıyor	2	1,6	99	78,0	-	-	26	20,5	127	100,0	Uygulanamadı
	Çalışmıyor	-	-	52	85,2	5	8,2	4	6,6	61	100,0	
	Toplam	2	1,1	151	80,3	5	2,7	30	16,0	188	100,0	

Sonuç

0-6 yaş döneminde çocuğu olan çalışan ve çalışmayan kadınların, ailelerinde evle ilgili faaliyetlere ilişkin plan yapma durumlarını, faaliyetlerin evde genellikle kim tarafından yapıldığı konusunda farklılık olup olmadığını saptamak amacıyla yapılan bu çalışmada elde edilen sonuçlar şu şekilde sıralanabilir.

- Kadınların evle ilgili yürüttükleri; evin temizlik ve bakımı, çocuk bakımı ve eğitimi, alışveriş, beslenme ve evle ilgili tamir işleri ile ilgili faaliyetlere ilişkin plan yapmalarında çalışma durumları etkili bir faktördür.

- Evin temizlik ve bakımı ile ilgili belirtilen faaliyetler genellikle “kadın” tarafından yapılmaktadır.

- Evin temizlik ve bakımı ile ilgili belirtilen faaliyetlerin tümü çalışmayan kadınların ailelerinde genellikle “kadın” tarafından yapılma oranı, çalışan

kadınların ailelerinde ise faaliyetlerin kadın ve erkek tarafından “birlikte” yapılma oranı yüksektir.

- Evin süpürülmesi, evin silinmesi, tozların alınması ve çamaşırların ütülenmesi faaliyetlerinin yürütülmesinde yalnızca çalışan kadınlar, çamaşırların onarılması faaliyetinde ise hem çalışan hem de çalışmayan kadınlar “ücretli yardımcıdan” yararlanmaktadırlar.

- Çocuk bakımı ve eğitimi ile ilgili faaliyetlerin çoğunda kadın ve erkek tarafından genellikle “birlikte” yapılma oranı ilk sırada yer almaktadır.

- Çocuk bakımı ve eğitimi ile ilgili faaliyetlerin genellikle kadın ve erkek tarafından “birlikte” yapılma oranı çalışan kadınların ailelerinde çalışmayan kadınlara oranla daha yüksektir.

- Alışveriş ile ilgili faaliyetlerden yiyecek maddelerinin ve giyim eşyalarının satın alınması faaliyetinin kadının çalıştığı ailelerde “kadın”, temizlik maddelerinin, dayanıklı tüketim mallarının satın alınması ve bütçenin planlanması faaliyetlerinin ise kadın ve erkek tarafından “birlikte” yapılma oranı çalışmayan kadınların ailelerinden yüksektir.

- Beslenme ile ilgili belirtilen faaliyetlerin tamamının çalışmayan kadınların ailelerinde genellikle “kadın” tarafından yapılma oranı çalışan kadınların ailelerinden yüksektir.

- Çalışan kadınların ailelerinde evle ilgili gerek büyük gerekse küçük tamir işlerinin genellikle “ücretli yardımcı” tarafından yapılma oranı çalışmayan kadınların ailelerinden yüksektir.

Bu sonuçlar dikkate alındığında; çalışan kadınların ailelerinde evle ilgili faaliyetlerin yürütülmesinde daha paylaşımcı bir anlayışın benimsendiği söylenebilir. Bu durum; kadınların aileyi güçlendirme rolünü eşleri ile paylaştığı ancak eşlerin benzer değişimi evle ilgili faaliyetlerin paylaşımında göstermediği konusundaki saptamaya karşın; olumlu yönde bir değişimin başladığı izlenimi vermektedir. Bulunan sonuçlar memnuniyet verici olarak nitelendirilebilir. Ancak yapılan çalışma söz konusu değişimin toplum genelinde geçerli olup olmadığı hakkında fikir vermemektedir. Farklı örneklem gruplarıyla, ülke çapında, farklı bölgelerde, kadınların çalışma durumu dışında, yaş, eğitim, aylık aile gelir düzeyi, çocuk sayısı vb. değişkenler kullanılarak araştırmanın tekrarlanması toplum genelindeki durumu ortaya koyma imkânı sağlayacağı gibi, söz konusu değişkenlerin etkilerinin belirlenmesinde de yararlı olacaktır. Gerek çalışan gerekse çalışmayan kadınların ailelerinde evle ilgili faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin; doğru zaman kullanımı, iş kolaylaştırıcı yöntemler ve sorumluluk dağılımı gibi konularda, Ev Ekonomistlerinin katılımı ile hazırlanacak eğitim programlarının kitle iletişim araçları aracılığıyla ailelere iletimi sağlanabilir.

Kaynakça:

- Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı, (1995). Ailede Çocuk Eğitimi Araştırması, Ankara.
- Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı, (2002). 2001 Yılı Aile Raporu, s.273-274-215, Ankara.
- Arpacı, F. (2004). Ev ile İlgili İşlerden Kaynaklanan Stres: Kadın Öğretmenler Üzerinde Bir Araştırma, Aile ve Tüketici Bilimleri, Doktora Tezi, Ev Ekonomisi Anabilim Dalı Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Aytaç, S2004). “Çalışma Yaşamında Kadın” <http://www.20.uludag.du.tr/Nazan/2077-10.html> [25/10/2004].
- Bayraktar, M.(1978). Ailede Kadının Rolü Kavramının Evli Kadınlar Açısından Karşılaştırmalı Anlizi, Doktora Tezi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Bener,Ö. (1989). Kadınlarda Zaman ve Para Kullanımı, Ev İdaresi ve Aile Ekonomisi Bölümü, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Brines, J.(1994). Economic Dependency, Gender and the Division Labor at Home. Journal of Sociology, 100(3), 652-688.
- TÜİK., (1996). 1990’lı Yıllarda Türkiye’de Kadın, s.15, Temmuz, Ankara.
- TÜİK., (2005). Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları, Nisan.Ankara.
- Eser, Ş. (2001). Avrupa Birliği Sürecinde Kadının Durumu, Türk Üniversiteli Kadınlar Derneği Ankara Şubesi, Konferans, Mayıs , Ankara.
- Gunter, N.C.,Gunter,B.G. (1990). Domestic division of labor among working couples: Does androgyny make a difference. Psychology of Women Quarterly.14(3), s.355-370.
- Hasta, D. (1996). Ev İş Paylaşımı ve Ev İş Paylaşımında Hakkaniyet Algısı İle Evlilik Doyumu İlişkisi, Psikoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- K.S.S.Gn.Md.(1999). Gıda İş Kolunda Çalışan Kadınların Koşulları ve Geleceği, s.20, Ankara.
- K.S.S.Gn.Md.(2000). Kentlerde Kadınların İş Yaşamına Katılım Sorunlarının Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Boyutları, s.116, Mayıs, Ankara.
- K.S.S.Gn.Md. (2001). Türkiye’de Kadın 2001, s.78,Ağustos, Ankara.
- Koray,M.(1993). Çalışma Yaşamında Kadın Gerçekleri, Basısen Eğitim ve Kültür Yayınları, s.15-27, , İzmir.
- Nazlı, A.(1995).Çalışan Evli Kadınlar İçin Normatif Öncelik Sorunu, Kurumlar Sosyolojisi Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- N.E.E. (2003). Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması, Ankara.
- N.E.E. (2004). Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması, Ankara.
- Özkan, M. (2004). Çocukların Aile İçi Sorumluluklarda Yer Alma Durumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara..
- Razon, N.(1983). Çalışan Anne ve Çocuk, İstanbul Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul
- Ross, C.E.(1987). The Division of Household Labor and Wives happiness: Ideology Employment and Perceptions of Support. Journal of Marriage and The Family, 55:901-912.
- Tan, M.(1979). Kadının Ekonomik Yaşamı ve Eğitimi, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara.
- Temur, B.(2004). “Anne-Baba Olmak / 0-6 Yaş Döneminin Gelişim Özellikleri” <http://www.elmacocukevi.com/okuloncesi.html> [29/11/2004].

- Terzioğlu, G.R.(1978). Malatya İli Kırsal ve Kentsel Alanlarında Yaşayan Ailelerin Ev Yönetim Biçimi ve Kadının Ev Yönetimindeki Etkinliği Üzerine Bir Araştırma, Ev İdaresi ve Aile Ekonomisi Bölümü, Doçentlik Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Terzioğlu, G.R.(1987). Ev İdaresi ve İlkeleri, Doğuş Matbaacılık, s.128-130, Ankara.
- Terzioğlu, G.R.(1988). Kadınların Evle İlgili Günlük Faaliyetlerinin Deđerlendirilmesi, Ev Ekonomisi Dergisi, S.4, s.10-18.
- TÜSİAD.(2005). Doğru Başlangıç: Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim, TÜSİAD Basın Bülteni, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği Basın Bürosu, İstanbul.
- Yaraş, E.(1998). Ailenin Satınalma Kararlarında Kadının Rolü ve Kayseri’de Bir Uygulama,Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,Kayseri.
- Yardımcı, R.L.(1989). “Ankara İli Sincan İlçesinde Yaşayan Evli Kadınların Ev İşlerine Harcadıkları Zaman ve Enerji Üzerine Bir Araştırma”, Ev Ekonomisi Bölümü, Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Yılmaz,B.,Berber,M.(2005). Türkiye’de Kadının İşgücü Piyasasına Katılım Süreci; Sektörel ve Bölgesel Analiz, Kadının İşgücü Piyasasına Katılımında Tarihsel Süreç. <http://www.metinberber.ktu.edu.tr/linkler/mk1/htm> [15/11/2005].